

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

15.07.2025

м. Дніпро

№ 54/16-рк/к

Новомиколаївська селищна рада
[інформація, доступ до якої обмежено]

вул. [інформація, доступ до якої
обмежено], буд. [інформація, доступ до
якої обмежено], [інформація, доступ до
якої обмежено]
e-mail: [інформація, доступ до якої
обмежено]

Про запобігання порушенням законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали Відділу досліджень і розслідувань в Запорізькій області Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України щодо дослідження ринку ритуальних послуг про бездіяльність Новомиколаївської селищної ради Запорізького району Запорізької області, яка полягає у не врегулюванні процедури доступу суб'єктів господарювання на ринок ритуальних послуг у вигляді неприйняття відповідних рішень щодо створення на території, підпорядкованій Новомиколаївській селищній раді [інформація, доступ до якої обмежено], ритуальної служби, затвердження необхідного мінімального переліку ритуальних послуг та тарифів на ці послуги,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Рекомендації надаються з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку ритуальних послуг шляхом вжиття заходів щодо врегулювання діяльності в галузі поховання померлих та похоронної справи відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу».

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Новомиколаївська селищна рада Запорізького району Запорізької області (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], місцезнаходження: [інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – Новомиколаївська

селищна рада) є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом економічної діяльності якої є – «[інформація, доступ до якої обмежено]» (код КВЕД [інформація, доступ до якої обмежено]) (витяг з ЄДР від 15.07.2025 за кодом 570489127086 станом на 15.07.2025).

- (3) Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон), первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.
- (4) Відповідно до частини другої статті 6 Закону, територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.
- (5) Відповідно до частини першої статті 10 Закону, сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (6) Частиною першою статті 16 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (7) Згідно із частиною п'ятою статті 16 Закону, від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.
- (8) Тобто, Новомиколаївська селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Новомиколаївську селищну територіальну громаду у [інформація, доступ до якої обмежено] з адміністративним центром у смт. Новомиколаївка, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.
- (9) Новомиколаївська селищна територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 713-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Запорізької області», шляхом об'єднання територій та населених пунктів [інформація, доступ до якої обмежено] та [інформація, доступ до якої обмежено].
- (10) До Новомиколаївської селищної територіальної громади входять: [інформація, доступ до якої обмежено].
- (11) Як орган місцевого самоврядування, Новомиколаївська селищна рада є суб'єктом відносин, що регулюються також законодавством про захист економічної конкуренції.
- (12) Таким чином, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність Новомиколаївської селищної ради щодо реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (13) Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 08.01.2025 № 13-01/6 та з метою виконання завдань, визначених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснено державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг щодо бездіяльності Новомиколаївської селищної ради [інформація, доступ до якої обмежено], яка полягала у не врегулюванні процедури доступу суб'єктів

господарювання на ринок ритуальних послуг у вигляді неприйняття відповідних рішень щодо створення на території, підпорядкованій Новомиколаївській селищній раді [інформація, доступ до якої обмежено] ритуальної служби, затвердження необхідного мінімального переліку ритуальних послуг та тарифів на ці послуги.

- (14) Відділенням до Новомиколаївської селищної ради направлялись вимоги про надання інформації від 30.01.2025 № 54-02/415є та від 05.03.2025 № 54-02/889є, на які листами від 24.02.2025 № 617 та від 11.03.2025 № 758 Новомиколаївська селищна рада надала запитувану інформацію.

4. ОБСТАВИНИ ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (15) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України, зокрема визначено, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (16) Згідно з частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (17) Так, відповідно до підпункту 11 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження щодо забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони, крім випадків, передбачених статтею 23¹ Закону України «Про поховання та похоронну справу».
- (18) Тобто, згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони.
- (19) Згідно зі статтею 40 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, крім повноважень, передбачених цим Законом, здійснюють й інші надані їм законом повноваження.
- (20) Відносини, що виникають у сфері ритуальних послуг, регулюються, зокрема:
 - Законом України «Про поховання та похоронну справу», який визначає загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулює відносини, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання;
 - Типовим положенням про ритуальну службу в Україні, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове положення про ритуальну службу в Україні);
 - Порядком утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712;
 - Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004

за № 1111/9710 (далі – Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг);

- Необхідним мінімальним переліком вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711 (далі – необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання та ритуального обслуговування населення).

- (21) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про поховання та похоронну справу», поховання - діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим Законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:
 - забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого (далі - тіла);
 - забезпечення права громадян на захоронення їхнього тіла відповідно до їх волевиявлення, якщо таке є;
 - створення та експлуатацію об'єктів, призначених для поховання, утримання і збереження місць поховань;
 - організацію і проведення поховань померлих та/або загиблих (далі – померлих);
 - надання ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності.
- (22) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.
- (23) Відповідно до статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції:
 - 1) вирішують відповідно до закону питання про відведення земельних ділянок для організації місць поховання;
 - 2) забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання;
 - 3) створюють ритуальні служби;
 - 4) вирішують питання про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; про надання допомоги на поховання померлих громадян в інших випадках, передбачених цим Законом;
 - 5) здійснюють контроль за дотриманням законодавства стосовно захисту прав споживачів у частині надання суб'єктами господарювання ритуальних послуг та реалізацією ними предметів ритуальної належності;
 - 6) здійснюють інші повноваження, передбачені цим та іншими законами.
- (24) Для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання сільські, селищні, міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.
- (25) При цьому, пунктом 3 частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» чітко визначено, що органи місцевого самоврядування створюють ритуальні служби.
- (26) Отже, створення ритуальної служби в місті та селищі є обов'язком органів місцевого самоврядування.
- (27) Згідно зі статтею 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу», ритуальні служби – спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним

- мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (28) Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (29) Статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу», а також пунктом 4 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711, передбачено, що **надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом, сільської, селищної, міської ради.**
- (30) Відповідно до статті 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу», особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.
Ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом.
- (31) Виконавець може надавати ритуальні послуги, визначені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг. Цей перелік затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (32) Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (33) Відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 № 1111/9710, до такого переліку послуг належать:
1. Оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання.
 2. Оформлення свідоцтва про поховання.
 3. Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
 4. Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу.
 5. Кремація тіл померлих.
 6. Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.
 7. Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.
 8. Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.
 9. Запаювання оцинкованої труни.

10. Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

- (34) Ритуальні послуги згідно із зазначеним переліком надаються або безпосередньо ритуальною службою відповідної територіальної громади, або суб'єктами господарювання, що уклали договір про надання ритуальних послуг з ритуальною службою або сільським головою.
- (35) Тобто, суб'єкти господарювання, що виявили бажання здійснювати діяльність із надання ритуальних послуг, зобов'язані укласти із ритуальною службою відповідної територіальної громади або із сільським головою договір про надання ритуальних послуг.
- (36) Відповідно до пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні, ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання у порядку, який визначено у цьому пункті.
- (37) Зокрема, згідно з підпунктом 8.1 пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку копії) такі документи:
- копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи;
 - копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
 - перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання;
 - режим роботи та номер телефону.
- Протягом 14 робочих днів з дні отримання заяви територіальна ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання ритуальних послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом. Безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.
- (38) Отже, ритуальні послуги згідно із зазначеним переліком надаються або безпосередньо ритуальною службою відповідної територіальної громади, або суб'єктами господарювання, що уклали договір про надання ритуальних послуг з ритуальною службою або сільським головою. Суб'єкти господарювання, що виявили бажання здійснювати діяльність із надання ритуальних послуг, зобов'язані укласти із ритуальною службою відповідної територіальної громади або із сільським головою договір про надання ритуальних послуг.
- (39) Методика визначення вартості ритуальних послуг затверджена наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 194 «Про затвердження Єдиної методики визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності» (далі – Єдина методика), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.03.2004 за № 338/8937 (із змінами).
- (40) Єдина методика визначає механізм формування вартості та економічно обґрунтованих тарифів (цін) на ритуальні послуги, предмети ритуальної належності для суб'єктів господарювання різних форм власності.
- (41) При цьому, Єдина методика крім визначення механізму формування вартості та економічно обґрунтованих тарифів, з метою зниження їх вартості, додатково обмежує максимальний рівень складових тарифів (адміністративних, фінансових витрат, та витрат на збут).
- (42) Відповідно до статей 28 і 29 Закону України «Про поховання та похоронну справу» землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності та не підлягають приватизації або передачі в оренду. На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної форми власності, за винятком придбаних особами колумбарних ніш та встановлених ними намогильних споруд і склепів.

- (43) Крім того, Міністерством розвитку громад територій України листом від 02.06.2025 № 13066/25/10-25 на лист Антимонопольного комітету України від 26.05.2025 № 130-29.1/09-5798е повідомило, зокрема про те, що:
- «<....> Згідно з частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.*
- Згідно зі статтями 8, 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється, зокрема органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.*
- Відповідно до пункту 3 частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування створюють ритуальні служби.*
- З огляду на викладене, створення ритуальної служби в місті та селищі є обов'язком органів місцевого самоврядування.<....>».*
- (44) Враховуючи вищенаведене, згідно з нормами чинного законодавства України органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечити виконання вимог законодавства щодо організації діяльності в галузі поховань та похоронної справи, що включає у себе забезпечення надання населенню ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 та за вартістю встановленою в порядку і в межах встановлених законодавством виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (45) Організація надання ритуальних послуг органами місцевого самоврядування, з метою уникнення ущемлень прав споживачів, а також підтримки у належному стані благоустрою відповідної територіальної громади, здійснюється, зокрема шляхом створення спеціалізованих комунальних підприємств з надання ритуальних послуг – ритуальних служб або шляхом укладання договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, що діють на цьому ринку.

4.2. ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ

- (46) За інформацією Новомиkolaївської селищної ради (листи: від 24.02.2025 № 617, від 11.03.2025 № 758) щодо організації діяльності у галузі поховання померлих в межах Новомиkolaївської селищної територіальної громади встановлено, що:
- Новомиkolaївською селищною радою не приймалися відповідні акти, якими врегульована діяльність надання ритуальних послуг в територіальних межах Новомиkolaївської селищної територіальної громади, зокрема рішення, порядки, положення з цього питання та щодо встановлення/затвердження тарифів на надання ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг;
 - не створено ритуальної служби – спеціалізованого комунального підприємства, яке в порядку, встановленому Законом України «Про поховання та похоронну справу» повинно здійснювати організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності;
 - не ведеться облік здійснених поховань померлих та суб'єктів господарювання, які надають ритуальні послуги в територіальних межах Новомиkolaївської селищної територіальної громади;
 - договори про надання ритуальних послуг між Новомиkolaївською селищною радою та суб'єктами господарювання, які надають ритуальні послуги на території населених пунктів, на які поширюються поноваження Новомиkolaївської селищної ради, впродовж 2022-2024 років та поточного періоду 2025 року не укладались;

- суб'єкти господарювання, які надають ритуальні послуги на території населених пунктів, на які поширюються поноваження Новомиколаївської селищної ради, впродовж 2022-2024 років та поточного періоду 2025 року не зверталися до органу місцевого самоврядування щодо укладення договорів про надання ритуальних послуг;
 - договори-замовлення на організацію та проведення поховання у період 2022-2024 років та поточного періоду 2025 року головою Новомиколаївської селищної ради не укладались;
 - тарифи на ритуальні послуги органом місцевого самоврядування не затверджувалися.
- (47) Також Новомиколаївська селищна рада (лист від 11.03.2025 № 758) повідомила Відділення про те, що на території населених пунктів, на які поширюються повноваження Новомиколаївської селищної ради, розташовані 55 місць поховань, які не знаходяться на балансовому обліку органу місцевого самоврядування. Рішення про передачу фізичним та/або юридичним особам кладовищ (місць поховань) у період 2022-2024 років та січня 2025 року Новомиколаївською селищною радою не приймалися.
- (48) Отже, надана інформація свідчить, що в територіальних межах Новомиколаївської селищної територіальної громади не створено (визначено) ритуальну службу та не врегульована діяльність в галузі поховання померлих у порядку, встановленому чинним законодавством.
- (49) Така бездіяльність Новомиколаївської селищної ради може мати негативні наслідки для суб'єктів господарювання, що мають намір або вже надають ритуальні послуги здійснювати свою діяльність у правовому полі.
- (50) Відсутність ритуальної служби призводить до того, що населення не може реалізувати можливості, передбачені статтею 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу», а саме: обирати виконавців ритуальних послуг серед суб'єктів господарювання, які уклали договір з ритуальною службою про надання цих послуг, у зв'язку з відсутністю таких. Зокрема населення змушене вирішувати питання організації поховання померлих власними зусиллями, що пов'язано з можливістю отримувати такі послуги у суб'єктів господарювання, які не укладали договори про надання ритуальних послуг із ритуальною службою.
- (51) У такому випадку надані послуги можуть не відповідати необхідному мінімальному переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, надавачі послуг самостійно визначають вартість ритуальних послуг, не маючи економічного обґрунтування, що може призвести до ущемлення прав споживачів. При цьому, вартість ритуальних послуг повинна встановлюватися в порядку і в межах, встановлених законодавством, органом місцевого самоврядування. В свою чергу суб'єкти господарювання, які мають намір здійснювати діяльність на зазначеному ринку, позбавляються можливості реалізувати положення статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» та пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709.
- (52) Як наслідок, ухилення від створення конкурентного середовища на ринку ритуальних послуг в територіальних межах Новомиколаївської селищної територіальної громади, може призвести до недопущення конкуренції на цьому ринку.
- (53) Таким чином, Новомиколаївська селищна рада не вжила заходів, спрямованих на організацію надання ритуальних послуг.
- (54) Враховуючи вищенаведене, на території населених пунктів, на які поширюються повноваження Новомиколаївської селищної ради був відсутній передбачений законодавством порядок доступу суб'єктів господарювання на ринок надання ритуальних послуг на території населених пунктів, на які поширюються повноваження Новомиколаївської селищної ради, що могло призвести до недопущення конкуренції на ринку.

- (55) При цьому, врегулювання діяльності в галузі поховань та похоронної справи на території. Підпорядкованій Новомиколаївській селищній раді (її виконавчого органу), буде відповідати положенням діючого законодавства України, та сприятиме розвитку підприємництва і конкуренції на ринку ритуальних послуг.

4.3. ВИСНОВКИ ЩОДО КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЙ

- (56) У відповідності до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, в тому числі, органами місцевого самоврядування.
- (57) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (58) Відповідно до частини п'ятої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти Антимонопольному комітету України у здійсненні його повноважень у сфері підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму та контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (59) Отже, реалізація Новомиколаївською селищною радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням положень Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (60) Аналіз наявної у Відділення інформації свідчить, що в Новомиколаївській селищній територіальній громаді не врегульована діяльність в галузі поховання померлих у порядку, встановленому чинним законодавством України. На території Новомиколаївської селищної територіальної громади, на яку поширюються повноваження Новомиколаївської селищної ради, ритуальна служба не створена, відсутній передбачений законодавством порядок доступу суб'єктів господарювання на ринок ритуальних послуг, що може призвести до недопущення конкуренції на цьому ринку.
- (61) Зазначені дії Новомиколаївської селищної ради можуть мати негативні наслідки як:
- для суб'єктів господарювання, які бажають надавати ритуальні послуги і позбавляються можливості реалізувати положення чинного законодавства щодо укладення з ритуальною службою договору про надання ритуальних послуг та подальшого здійснення господарської діяльності на ринку в передбаченому законодавством порядку
 - для суб'єктів господарювання, які вже надають ритуальні послуги та позбавляються можливості здійснювати господарську діяльність в порядку, встановленому чинним законодавством;
 - для мешканців Новомиколаївської селищної територіальної громади, які не можуть реалізувати свої права, передбачені законодавством у сфері поховання та похоронної справи – укласти з ритуальною службою відповідний договір-замовлення на організацію та проведення поховання та обираючи виконавців таких послуг серед суб'єктів господарювання, які уклали договір з ритуальною службою про надання цих послуг, у зв'язку з відсутністю таких.
- (62) Таким чином, ухилення від створення конкурентного середовища на ринку ритуальних послуг на території Новомиколаївської селищної територіальної громади, може призвести до недопущення конкуренції на ньому.
- (63) Недопущення конкуренції передбачає створення такої ситуації, коли підвищуються бар'єри входження на ринок потенційних конкурентів або створюються умови, відповідно до яких суб'єкти господарювання, що працюють на одному ринку з

об'єктивних причин, не конкурують. У цьому випадку недопущення конкуренції може мати місце на тому ринку, на якому конкуренції не було.

- (64) Відповідно до частини шостої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія територіального відділення Антимонопольного комітету України має право надавати обов'язкові для розгляду рекомендації та вносити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, суб'єктів господарювання, об'єднань пропозиції щодо проведення заходів, спрямованих на обмеження монополізму, розвиток підприємництва і конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, а також щодо припинення дій або бездіяльності, що можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами та доповненнями з метою здійснення заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та умов, що їм сприяють, адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Новомиколаївській селищній раді [інформація, доступ до якої обмежено] (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]) з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку ритуальних послуг в межах повноважень вжити заходів щодо врегулювання діяльності в галузі поховань та похоронної справи на територіях підпорядкованих населених пунктів відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу».

Рекомендації Відділення підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій письмово повідомити Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **двомісячний строк** з дня їх отримання, із наданням підтверджуючих документів.

Голова адміністративної колегії

підпис

Лариса ГРЕЧАНА